

تاریخچه عمارت سلطنتی طهران

۷ اردیبهشت ۱۳۹۴ ساعت ۱۶:۳۴

سابقه تاریخی ارگ سلطنتی که محدوده مکانی تاریخی آن را در شمال خیابان و میدان امام خمینی (سپه) در سمت غرب خیابان خیام، در شرق خیابان ناصر خسرو و در جنوب خیابان پانزده خرداد و میدان ارگ تشکیل می دهد، به روزگار صفویه باز می گردد

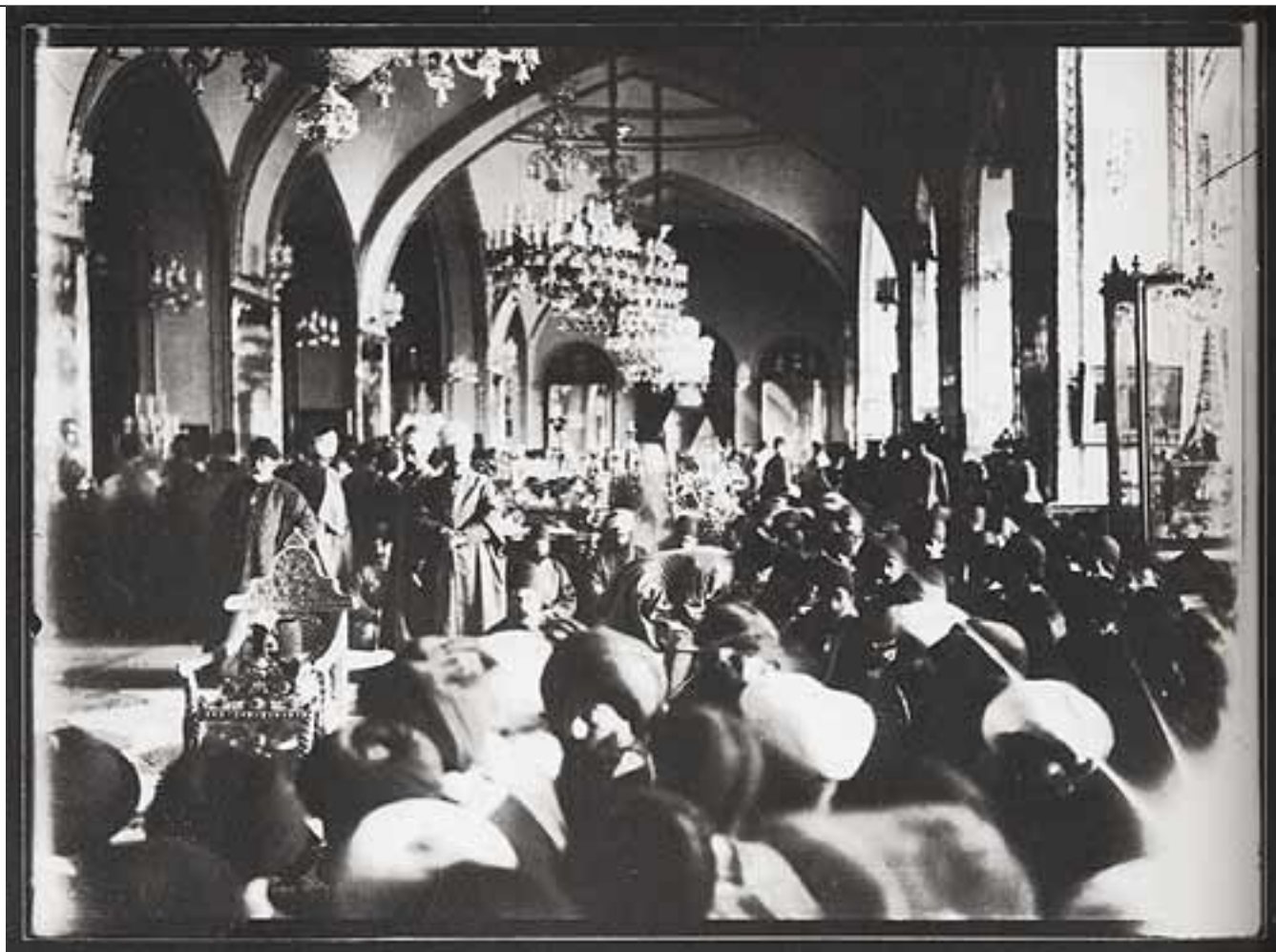
مجموعه کاخ گلستان، یادگاری به جای مانده از ارگ تاریخی تهران محل اقامت شاهان سلسله قاجار و از زیباترین و کهنترین بناهای پایتخت دویست ساله ایران می باشد. این بنا روزگاری همانند نگینی در میان این ارگ می درخشید .

سابقه تاریخی ارگ سلطنتی که محدوده مکانی تاریخی آن را در شمال خیابان و میدان امام خمینی (سپه) در سمت غرب خیابان خیام، در شرق خیابان ناصر خسرو و در جنوب خیابان پانزده خرداد و میدان ارگ تشکیل می دهد، به روزگار صفویه باز می گردد

شاه طهماسب اول صفوی (۹۸۴-۹۳۰) نخستین پادشاهی بود که در سفرهای خود به قصد زیارت مقبره حضرت عبدالعظیم دستور داد بارویی به طول یک فرسخ به دور قصبه تهران احداث شود. پس از او شاه عباس صفوی در قسمت شمالی حصار طهماسبی چهار باغ و چنارستانی احداث نمود که بعدها دیوار بلندی گرد آن بنا کرده و عمارات مقرر سلطنتی را در داخل آن ساخته، ارگ نامیدند.

در اواخر عهد صفوی تهران گاهی مقرر موقت در بار شاهان صفوی قرار می گرفت و حتی شاه سلیمان (۱۱۰۵-۱۰۷۷) کاخی در این شهر برای خود بنا نهاد. ولی امروز اثری از بناهای دوره صفوی باقی نمانده است.

کهنترین بناهای موجود در مجموعه گلستان، ایوان تخت مرمر و خلوت کریمخانی متعلق به دوران کریمخان زند است. وی در نبرد های خود بر ضد محمد حسن خان قاجار در سال ۱۱۷۲ تهران را مرکز اردوگشی خود قرار داد و پس از پیروزی در این جنگ در دیوانخانه قدیم تهران که در زمان شاه سلیمان ساخته شده بود بار عام داد و با عنوان وکیل الرعایا حکومت ایران را در دست گرفت .

به فرمان او در تابستان همان سال حصار ارگ مجددا احیاء شد و یک دست حرمخانه و خلوتخانه و عمارت دارالحکومه در داخل آن بنا گردید و در تابستان سال بعد (۱۱۷۳) که اردوی خود را به چمن سلطانیه (زنجان) منتقل نمود. دستور داد یک دست عمارت خاصه و دیوانخانه بزرگ به سبک ساسانی و باغی در جنب آن بنا نمایند .

پس از مرگ کریمخان زند در ۱۱۹۳ آغا محمد خان قاجار در ۱۲۰۰ تهران را به پایتختی برگزید، ولی به دلیل لشکر کشیهای دائمی کمتر در مقر حکومت خود به سر می برد، و برای عمارت و آبادانی چندان فرصت نداشت. تا آنکه فتحعلی شاه در سال ۱۲۱۱ بر تخت سلطنت ایران جلوس کرد، از آن زمان به بعد با گسترش دستگاه اداری و تشریفات سلطنتی بناهای متعددی در داخل ارگ تهران عمدتاً در زمان فتحعلی شاه و ناصرالدین شاه قاجار احداث شد.

در دوران رضا شاه پهلوی، بخشهای بزرگی از ارگ تهران، از جمله حصار دور آن، سردر باب عالی، ساختمان دفتر استیفا، نگارخانه، تکیه دولت، نارنجستان، باغ گلشن و ساختمانهای اندرونی تخریب شد. محل سکونت شاه به سعدآباد و سپس در دوران محمد رضا شاه پهلوی به نیاوران منتقل و مجموعه گلستان به محل پذیرایی از میهمانان خارجی تبدیل گردید. پس از انقلاب مجموعه گلستان همچون اغلب عمارات سلطنتی دیگر بصورت موزه در آمد تا همگان بتوانند از آن دیدن کرده و از تماشای زیباییهای حاصل فکر و دست هنرمندان و صنعتگران ایرانی بهره برند.

بخشهای مختلف این مجموعه در حال حاضر عبارت است از:

ایوان تخت مرمر، خلوت کریمخانی، اتاق موزه (تالار سلام) و حوضخانه آن، تالار آینه، تالار عاج یا سفره خانه، تالاربرلیان یا سفره خانه، تالاربرلیان یا تشریفات، ساختمان کتابخانه، عمارت شمس العماره، عمارت بادگیر و حوضخانه وسیع آن، تالار الماس، کاخ ابیض، چادر خانه

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/35276/طهران-سلطنتی-عمارت-تاریخچه>